

KU anmälan**Kulturministerns Marita Ulvskog för Unesco:s konvention om världsarvet och för samlingarna på Drottningholm**

Sverige ingår i den grupp stater som har anslutit sig till Unesco:s konvention om världskulturarvet. Ansvaret för genomförande av denna konvention faller på kulturdepartementet och kulturministern, men någon praktisk tillämpning av överenskommelsen är mycket svår att spåra. Det pågår i Sverige en ständigt förvärrad förintelse av stora värden tillhörande världskulturarvet, ministern är väl informerad om detta men gör ingenting åt det.

Det mest upprörande exempel på systematiskt förfall av Sveriges och världens kulturarv är det ständigt försämrade tillståndet för samlingarna på Sveriges Teatermuseum, tidigare känt som Drottningholms Teatermuseum. Krisen på Drottningholm är bara en av många kriser i den svenska museivärlden, men den är ännu allvarligare än det som t ex händer på Naturhistoriska Museet därför att dessa unika och hotade teatersamlingar tillhör världskulturarvet och därför att de aldrig någonsin kan ersättas eller återställas om de inte mycket hastigt tas om hand. Denna situation är känd sedan länge. Egentligen har museet aldrig haft riktigt bra villkor för att genomföra sina uppdrag. Hösten 2003 blev krisen allt allvarligare och en medial storm växte kring museets fattigdom; på alla vädjanden om finansiering av en någorlunda fungerande vård svarade kulturministern genom att kräva "omprioriteringar" i Stiftelsen Drottningholms verksamhet, vilket i praktiken är helt omöjlig.

Marita Ulvskogs förslag kan tolkas enligt följande: pengar avsedda för teaterverksamhet (sidan 68 i budgetpropositionens volym om kulturen) ska flyttas till museiverksamheten (sidan 86 i samma bok). Detta är enligt bokföringslagen helt omöjligt: man får inte använda riktade anslag för andra ändamål än de som tydligt presenteras i budgeten. Förslaget kan enbart väcka förvirring och man ställer sig frågan om ministern verkligen kräver att statstjänstemän ska begå bokföringsbrott. Om ministern ville att bägge anslagen skulle direkt gå till museet kunde departementet ha anvisat detta i budgetpropositionen. Dessutom har föreställningarna på Drottningholm en viktig funktion i vården och exponeringen av samlingarnas skatter. Själva teaterlokalen är en viktig del av dessa samlingar och så länge som man spelar på denna scen vårdas också hela byggnaden på ett effektivt sätt. Föreställningarna har också en stor betydelse för kontakterna mellan arvet på Drottningholm och allmänheten. Om uppsättningarna upphör i brist på finansiering, finns det en stor risk att hela denna del av den svenska kulturen förlorar sin position hos allmänheten och i bästa fall bara blir tillgänglig för en liten grupp specialister.

Ett avbrott i teaterns verksamhet är dessutom omöjligt att hastigt genomföra: de principiella överenskommelserna med musiker och andra medarbetare som ska sätta upp sommarens föreställningar är redan slutna och biljetter säljs sedan den 18 december 2003. Denna s k lösning på museets problem kan alltså först komma till stånd år 2005, vilket betyder att förfallet av samlingarna fortskrider.

En annan tolkning av ministerns gåtfulla påstående om omprioriteringar kan vara en indirekt uppmaning till styrelsen att avskeda ledande tjänstemän. Detta skulle vara dödsstöten för både teatern och museet: stiftelsens ansvariga bär tillsammans på en ovärderlig spetskompetens som utgör grunden för institutionens överlevnad. Dessa

tjänstemän arbetar kontinuerligt för att förbättra kunskapen om teatern och museet både i Sverige och internationellt. Utan deras arbetsinsatser skulle Drottningholm för andra gången i sin historia falla i glömskan och definitivt förfalla.

Dessutom kräver förvaringen och vården av samlingarna betydligt mera pengar än vad hela stiftelsen i dag får i anslag (ca 14 miljoner kronor om året). Det gäller att finna och bereda lämpliga lokaler med speciellt klimat och det gäller att inventera och restaurera många mycket känsliga och halvt förstörda föremål. Detta är alltså en långvarig, krävande och högt specialiserad verksamhet. Om Marita Ulvskog vill omprioritera – varför tar då inte ministern några miljoner från det nya världskulturmuseet i Göteborg som inte ens har öppnat och som bara i drift kostar mer än två gånger så mycket Drottningholm (ca 30 miljoner)?

Enligt flera skrivelser från regeringen och Kulturutskottet ligger ett stort ansvar för världskulturarvet på den svenska staten. Sverige har anslutit sig till Unescos konvention om världsarvet och detta innebär bestämda förpliktelser för regeringen och flera statliga myndigheter. Kulturutskottet konstaterade flera gånger (KrU2201/02:19 och KrU2002/03:2) att varje konventionsstat har ett stort ansvar för att förvalta sitt kulturarv och att staterna är skyldiga att garantera skyddet för varje världsarvsobjekt. I fallet Drottningholm har svenska staten under lång tid försummat sina förpliktelser.

Jag anser alltså att Konstitutionsutskottet bör undersöka varför kulturdepartementet under så lång tid har försummat sina förpliktelser gentemot Drottningholms kulturarv, förpliktelser klart definierade i Unescos konvention om världsarvet. Den obegripligt låga finansieringen av verksamheten på Sveriges Teatermuseum och Drottningholms Teater leder till stora förluster för Sverige och världen. Kulturministerns ovilja att i detta sammanhang respektera konventionens principer bör granskas.

Ana Maria Narti